

Warsztaty ewaluacyjne budżetu obywatelskiego miasta Choroszcz. Podsumowanie

Masz Głos

Warsztaty odbyły się 2 marca 2017. Poprowadził je Dariusz Kraszewski.

Notatkę z warsztatów przygotował Wojciech Cymbalista.

Grafiki za: pixabay.com

Po co budżet obywatelski w Choroszczy?

Definicja: Budżet obywatelski jest narzędziem animowania aktywności obywatelskiej. Zaangażowanie mieszkańców miasta w proces decyzji o przeznaczeniu części budżetu gminy pozwala na poprawę relacji między mieszkańcami oraz mieszkańcami a magistratem.

Problem:

Kolejne edycje to coraz mniejsza liczba projektów (I – 14, II – 8, III – 3).

Spadła też – w porównaniu z rokiem 2015 liczba oddanych głosów o ponad ćwierć tysiąca i to mimo braku ograniczenia wieku uprawnionych do głosowania.

Wyzwanie: Jak zwiększyć poziom społecznego zaangażowania w tworzenie projektów budżetu obywatelskiego i ich wybieranie?

*Budżet obywatelski i fundusze sołeckie powodują,
że mieszkańcy są szczęśliwsi.
I to jest super!*

Wariant 1. Fundusze sołeckie miasta Choroszcz zamiast budżetu obywatelskiego

Powody:

- społeczność Choroszcz nie jest duża, mieszkańcy osiedla /przemianowanego na sołectwo/ mogą się spotkać w jednym miejscu i wspólnie podjąć decyzję, zamiast głosować przez kilka tygodni i to zazwyczaj przez pośredników
- uchwała ws. budżetu obywatelskiego obowiązująca w 2016 roku pozwalała na udział w konsultacjach całej populacji gminy. Fundusz sołecki nie pozwala na tak szeroki zakres konsultacji.

Minusy:

- mieszkańcy mogą czuć się nieswojo mieszkając „w sołectwie” zamiast na osiedlu.

Plusy:

- wzrost bezpośredniego udziału mieszkańców w bezpośrednim decydowaniu o przeznaczeniu środków z budżetu gminy,
- każda decyzja mieszkańców /Walnego Zebrania Sołectwa/ miałaby umocowanie w statucie sołectwa,
- każde sołectwo miasta Choroszcz byłoby co roku doinwestowane, w każdym sołectwie powstałaby inwestycja,
- część środków (30-40%) zainwestowanych przez gminę w fundusz sołecki wraca do budżetu tak, jak w przypadku sołectw na terenach wiejskich,
- można byłoby przy okazji zreformować podział Choroszcz na jednostki pomocnicze tak, aby tworzyły je rejony rzeczywiście związane ze sobą,
- wzrost liczby sołectw miasta Choroszcz zaowocowałby większą kwotą zwrotu do budżetu,
- fundusz sołecki pozwala na realizację nie tylko inwestycji, ale też na tzw. „projekty miękkie” typu impreza, warsztaty, dodatkowe zajęcia, dzięki czemu fundusz sołecki może być narzędziem realizacji pełnego zakresu zadań własnych gminy, a nie tylko inwestycji jak budżet obywatelski.

Wariant 2. Budżet Obywatelski „po remoncie” - głosowanie

Kto głosuje?

Określenie zarządzeniem burmistrza granic obwodu konsultacji jest potrzebne, aby tylko mieszkańcy miasta mogli brać udział w wyborze projektów zgłoszonych do Budżetu Obywatelskiego.

Głosowanie jednego dnia?

Choroszcz nie jest aż tak duża, by nie było możliwe jednodniowe głosowanie. Mogłaby mu towarzyszyć impreza sfinansowana przez samorząd z prezentacją wszystkich projektów tak, by uczestnicy dobrze wiedzieli na co głosują. Mieszkaniec otrzymałby kartę do głosowania tylko po wyligymowaniu się i zaznaczeniu obecności na liście wyborców.

- + wzrost zaangażowania mieszkańców w wyborze
- + wzrost zaangażowania grup inicjatywnych i autorów projektów poprzez prezentację projektów
- + wzrost wiedzy głosujących – zawsze głosują bezpośrednio i mogą zapoznać się z projektem na prezentacji, porozmawiać z twórcami
- + wzrost dynamiki procesu – decyzja zapada szybciej, bo głosowanie trwa krócej
- + wzrost integracji mieszkańców – spotykają się bezpośrednio na imprezie z głosowaniem, czują, że tworzą wspólnotę gminną

Wybór jeden czy kilka?

Wybór tylko jednego projektu ułatwia liczenie.

Głosowanie z zaznaczeniem drugiego lub drugiego i trzeciego wyboru to więcej pracy dla komisji, ale też większa szansa na przejście projektów niszowych, marginalizowanych w pierwszym wyborze, ale mających duże znaczenie dla społeczności.

Gdzie głosować?

A może ustanowić dodatkowy punkt w szkole i zaktywizować uczniów wraz z rodzicami?

Kwota?

Zmniejszenie maksymalnej kwoty do 50 tys. zł stworzyłoby pewność, że będą realizowane min. 3 projekty rocznie, co zwiększyłoby zaangażowanie mieszkańców.

Wariant 2. budżet obywatelski „po remoncie” – kto odpowiada za monitorowanie?

Zespół ds. budżetu obywatelskiego:

- ✓ monitoruje,
- ✓ wspiera urzędników,
- ✓ bada głosy,
- ✓ zbiera pomysły na usprawnienie B.O.,
- ✓ dba o realizację całego procesu,
- ✓ czuwa nad procesem oceny projektów i nad jego kryteriami,
- ✓ realizuje terminowo etapy B.O.: przesyła informację do mediów, przygotowuje plakaty, ulotki, banery, filmy etc.,
- ✓ organizuje obowiązkowo coroczną ewaluację /podsumowanie/,
- ✓ wnioskuję o oznaczenie inwestycji tabliczkami o przykładowej „Zrealizowano z budżetu obywatelskiego miasta Choroszczy na rok ...”,
- ✓ odpowiada przed burmistrzem za stan realizacji każdego z etapów procedury,
- ✓ jest ciałem doradczym, jak Rada Sportu, Rada Seniorów, Rada Młodzieży, Rada Osiedla, Rada Sołecka itp.

Zespół ds. budżetu obywatelskiego ma jasno określone funkcje, terminarz, sposób działania. To wszystko po to, aby sprawnie zarządzać procesem i wspomóc działanie burmistrza w kwestii B.O.

Gospodarz budżetu obywatelskiego

Instytucja samorządowa, organizacja pozarządowa lub wyznaczony urzędnik dbająca, by każdy etap procedury B.O. był realizowany sprawnie, terminowo z pełną informacją dla mieszkańców. Gospodarz chroniłby B.O. od funkcjonowania na zasadzie bezwładności, jak to miało miejsce w poprzednich trzech edycjach.

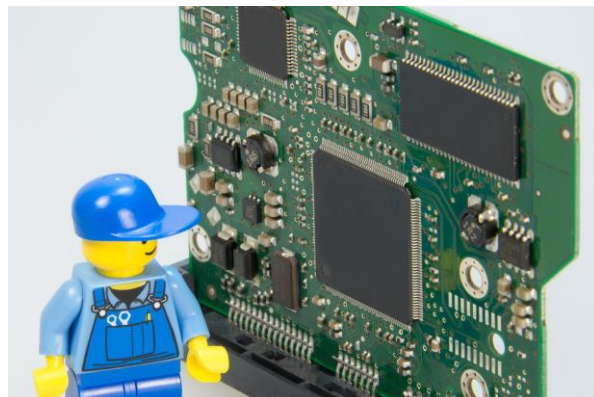
Wariant 2. Budżet obywatelski „po remoncie” – po pierwsze proces administracyjny

Dookreślenie kto zajmuje się analizą formalną i jakie wartości są brane pod uwagę w analizie merytorycznej

(typu: czy inwestycja nie będzie generowała dodatkowych kosztów?, czy jest ekonomicznie uzasadniona? czy jest zgodna z zadaniami własnymi gminy i z lokalnym planem zagospodarowania przestrzennego)

zmniejszy ryzyko konfliktów w przypadku odrzucenia któregoś projektu.

Kryteria oceny dają przejrzystość, zwłaszcza jeżeli czuwa nad oceną Zespół ds. budżetu obywatelskiego.

Terminarz:

- unikamy zgłaszania projektów w czasie wakacji – to czas obniżonej aktywności obywatelskiej,
- najlepiej, aby czas na zgłaszanie projektów wynosił 1,5 miesiąca,
- w jakim terminie wnioskodawca może składać wyjaśnienia i doprecyzować wnioski?
- kiedy są prowadzone dyżury doradcy ws. B.O., aby pomóc np. w stworzeniu kosztorysu?

Monitorowanie przez Zespół ds. budżetu obywatelskiego, coroczna ewaluacja, jasne i zrozumiałe komunikaty z realizacji każdego komunikatu pozwolą na stworzenie jak najlepiej odpowiadającego potrzebom mieszkańców mechanizmu partycypacyjnego.

Założenia przyświecające warsztatom ewaluacyjnym:

Każdy mieszkaniec jest inny, każdy ma własne zdanie, nie zakładajmy, że znamy od razu odpowiedzi na każde pytanie, że wiemy coś lepiej od innych, niech i oni się wypowiedzą.

Nie od razu mechanizm partycypacji jak budżet obywatelski czy fundusz sołecki będzie idealny, ale dlaczego nie próbować sprawić, by był odrobinę lepszy?

Masz Głos